

ประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งก่อสร้าง พ.ศ. 2562
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดปริมณฑล*
THE EFFECTIVENESS OF LAND AND BUILDING TAX ADMINISTRATION
IN 2019 BY LOCAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS
IN THE METROPOLITAN AREA PROVINCES

ธัญญกานต์ สวนแก้ว

Thanankan Suankeaw

กมลพร กัลยาณมิตร

Kamolporn Kalyanamitra

สถิตย์ นียมญาติ

Satit Niyomyaht

ทัศนีย์ ลักขณาภิชนชัช

Tassanee Lakkhanapichoncht

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, ประเทศไทย

Faculty of Political Science, Bangkokthonburi University, Thailand

E-mail: pantip1930@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผล และแนวทางการปรับปรุงการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปริมณฑล โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผ่านการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 20 คน ซึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นักวิชาการด้านภาษี และประชาชนผู้เสียภาษีในพื้นที่ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบพรรณนา (Descriptive Presentation) ผลการวิจัยพบว่า (1) ปัญหาและอุปสรรคในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ได้แก่ ความซับซ้อนของกฎหมาย ความล่าช้าในการขอคำวินิจฉัยจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ประชาชนขาดความเข้าใจในกฎหมายใหม่และขาดความร่วมมือ รวมถึงช่องทางการประชาสัมพันธ์ไม่เพียงพอ ส่งผลให้การดำเนินงานขาดประสิทธิภาพ (2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการจัดเก็บภาษี ประกอบด้วย ความพร้อมด้านงบประมาณและเครื่องมืออุปกรณ์ แต่ยังคงขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ด้านภาษี ข้อมูลที่ดินไม่เป็นปัจจุบัน และเนื้อหาการประชาสัมพันธ์ที่มีความซับซ้อน ส่งผลให้ประชาชนเกิดความสับสนและไม่สามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง (3) แนวทางการปรับปรุงที่สำคัญ ได้แก่ การสร้างความรู้ความ

* Received 20 February 2025; Revised 9 April 2025; Accepted 24 April 2025

เข้าใจและทัศนคติที่ดีต่อการเสียภาษีในกลุ่มประชาชน การส่งเสริมคุณธรรมและจรรยาบรรณของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน การพัฒนาระบบติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และการปรับปรุงฐานข้อมูลที่ดินให้ถูกต้อง ครบถ้วน และทันสมัย ผลการวิจัยนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งตอบสนองต่อนโยบายการปฏิรูปการคลังในระดับท้องถิ่นของประเทศ

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพ, การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, จังหวัดปริมณฑล

Abstract

This qualitative research aims to investigate the problems, obstacles, influencing factors, and improvement strategies related to the collection of land and building taxes by local administrative organizations in the metropolitan provinces of Thailand. Data were collected through in-depth interviews with 20 key informants, including tax officials, taxation scholars, and local taxpayers. The data were analyzed using content analysis and presented in descriptive form. The findings revealed three key aspects: (1) The major problems and obstacles in tax collection include the complexity of legal provisions, delays in obtaining official interpretations, shortages of skilled personnel, a lack of public understanding of the new law, and insufficient communication channels—all of which contribute to inefficiencies in tax administration. (2) Factors influencing the effectiveness of tax collection include the availability of budget and equipment, but a lack of skilled personnel, outdated land data, and overly technical public information, which causes confusion among taxpayers. (3) Recommended strategies for improvement include enhancing public understanding and attitudes toward taxation, promoting integrity and ethics among tax officials, developing a continuous monitoring and evaluation system, and modernizing the land database to ensure accuracy and completeness. This study provides practical recommendations for improving the efficiency of local tax collection systems and supports the ongoing decentralization and fiscal reform efforts in Thailand.

Keywords: Effectiveness, Land and Building Tax Collection, Local Administrative Organizations, Metropolitan Provinces

บทนำ

ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเป็นเครื่องมือสำคัญทางการคลังของรัฐในการกระจายรายได้และส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพ โดยพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ได้รับความประกาศใช้เพื่อปฏิรูประบบภาษีท้องถิ่นของประเทศไทยให้มีความทันสมัย โปร่งใส และสอดคล้องกับบริบททางเศรษฐกิจในปัจจุบัน กฎหมายฉบับนี้แทนที่ภาษีโรงเรือนและที่ดินเดิม และเริ่มบังคับใช้ในปีงบประมาณ 2563

โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างระบบภาษีที่อิงตามมูลค่าทรัพย์สิน (ad valorem tax) ให้ใกล้เคียงกับมาตรฐานสากลมากยิ่งขึ้น (กรุงเทพมหานคร, 2563) (พีระพล ทิพย์พยอม, 2564)

จังหวัดปริมณฑล ได้แก่ นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ สมุทรสาคร และนครปฐม เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจและสังคมสูง เนื่องจากเป็นแนวขยายของเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีการใช้ที่ดินหลากหลายรูปแบบ ทั้งเกษตรกรรม ชุมชนเมือง และอุตสาหกรรม อีกทั้งยังมีความหนาแน่นของประชากรสูง และเกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินอย่างรวดเร็ว (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564) ด้วยเหตุนี้ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ปริมณฑลจึงเผชิญกับความท้าทายที่ซับซ้อนยิ่งกว่าในพื้นที่อื่น ทั้งในด้านปริมาณทรัพย์สินที่ต้องประเมิน ความหลากหลายของผู้เสียภาษี และความคาดหวังต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของท้องถิ่น

แม้เจตนารมณ์ของกฎหมายจะดี แต่เมื่อนำไปสู่การปฏิบัติกลับเกิดปัญหาในหลายมิติ เช่น ความล่าช้าในการออกกฎหมายลำดับรอง ความไม่พร้อมของระบบทะเบียนทรัพย์สิน ความซับซ้อนของขั้นตอนการจดทะเบียนภาษี รวมถึงข้อจำกัดด้านบุคลากร งบประมาณ และเครื่องมือปฏิบัติการ เช่น โปรแกรม LTAX GIS และ LTAX Online ที่หลายพื้นที่ยังไม่คล่อง (วรารักษ์ ธรรมากิสมัย และคณะ, 2563) (อำนาจ สังข์ช่วย, 2564) นอกจากนี้ยังพบว่าข้อมูลผู้ถือครองกรรมสิทธิ์ที่ดินจากหน่วยงานกลางยังมีความคลาดเคลื่อนสูง ทำให้การประเมินภาษีขาดความแม่นยำและไม่สามารถเก็บภาษีได้ตามศักยภาพจริง (ศิริพร สีสว่าง และคณะ, 2558)

ความสำคัญของปัญหา นี้ไม่ได้กระทบเฉพาะหน่วยปฏิบัติงานระดับท้องถิ่นเท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบต่อระบบการคลังในระดับประเทศ เนื่องจากรายได้จากภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างถือเป็นแหล่งรายได้ประจำที่สำคัญขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หากการจัดเก็บไม่มีประสิทธิภาพ ย่อมส่งผลให้การพัฒนาท้องถิ่นต้องพึ่งพางบประมาณอุดหนุนจากรัฐบาลกลางมากขึ้น ซึ่งขัดกับหลักการกระจายอำนาจทางการคลัง (Local Fiscal Decentralization) ที่มุ่งส่งเสริมความเข้มแข็งของรัฐบาลท้องถิ่น (ปิยะพงษ์ สารสิน, 2562) (สมบัติ อารัง ธีธวัช, 2563) อีกทั้งยังอาจสร้างความไม่เป็นธรรมในระบบภาษีโดยรวม หากผู้ถือครองทรัพย์สินรายใหญ่สามารถหลีกเลี่ยงหรือจ่ายภาษีต่ำกว่าที่ควรจะเป็น

แม้ว่าจะมีงานวิจัยที่กล่าวถึงประสิทธิภาพของการจัดเก็บภาษีที่ดินฯ เช่น งานของ ชาติ งามจันทร์ (2561) ซึ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพด้านโครงสร้าง และงานของ บุญส่ง ชเลธร (2562) ที่วิเคราะห์ปัจจัยความรู้ ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับกฎหมายใหม่ แต่ยังไม่มียานใดที่ลงลึกถึง บริบทเฉพาะของจังหวัดปริมณฑล ซึ่งมีความซับซ้อนสูงและเป็นตัวแทนของพื้นที่เปลี่ยนผ่านจากชนบทสู่ความเป็นเมือง งานวิจัยนี้จึงเติมเต็มช่องว่างดังกล่าว โดยการใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึกกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานจริง ผสมผสานกับการวิเคราะห์แนวนโยบายและการบริหารจัดการภาษี ทำให้ได้ข้อค้นพบที่สามารถสะท้อนทั้งข้อจำกัดเชิงโครงสร้างและเชิงพฤติกรรม ซึ่งจะนำไปสู่ข้อเสนอแนะต่อการกำหนดแนวทางพัฒนาระบบภาษีในพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดปริมณฑล

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เพื่อปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดปริมณฑล

3. เพื่อศึกษาแนวทางการทำงานให้มีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดปริมณฑล

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปริมณฑล ได้แก่ นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ และนครปฐม ซึ่งเป็นพื้นที่กึ่งเมืองที่กำลังขยายตัวอย่างรวดเร็ว ผู้ให้ข้อมูลคัดเลือกโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ หัวหน้าหน่วยงาน ข้าราชการผู้ปฏิบัติ และประชาชน รวมทั้งสิ้น 20 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาตามแนวทางของ Miles & Huberman ประกอบด้วย การถอดเทป จัดกลุ่ม และสรุปประเด็นหลัก พร้อมตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลด้วยเทคนิค Triangulation และ Member Checking เพื่อให้ผลการวิจัยมีความครบถ้วนและน่าเชื่อถือ

ผลการวิจัย

1. ปัญหาและอุปสรรคของประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดปริมณฑล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มหัวหน้าหน่วยงาน กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ และกลุ่มประชาชนในเขตจังหวัดปริมณฑล ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาและอุปสรรคของการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2562 ได้อย่างเป็นระบบ โดยสามารถสังเคราะห์ออกมาเป็นประเด็นสำคัญ 10 ประการ พร้อมตัวอย่างความคิดเห็นจากภาคสนามที่แสดงให้เห็นถึงความซับซ้อนในแต่ละประเด็น

ปัญหาแรก คือ ด้านกฎหมาย ซึ่งเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติและหัวหน้าหน่วยงานต่างเห็นตรงกันว่า กฎหมายมีความซับซ้อน ต้องอาศัยความเข้าใจในรายละเอียดทุกมาตรา และเมื่อเกิดข้อสงสัยในการตีความมักต้องส่งเรื่องหารือไปยังกรมที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น หรือกรมธนารักษ์ ซึ่งกระบวนการนี้ใช้เวลานาน ตัวอย่างเช่น ข้าราชการรายหนึ่งระบุว่า “บางเรื่องเราไม่กล้าตัดสินใจเอง เพราะผิดแล้วมีผลต่อวินัย ต้องรอกกรมตอบกลับ บางครั้งก็ล่าช้าหลายเดือน”

ประเด็นถัดมาเกี่ยวกับ บุคลากร เจ้าหน้าที่ในหลายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ข้อมูลคล้ายคลึงกันว่า จำนวนคนไม่เพียงพอ โดยเฉพาะตำแหน่งนักวิชาการจัดเก็บรายได้หรือเจ้าพนักงานจัดเก็บรายได้มักต้องทำหลายหน้าที่ “เรามีเจ้าหน้าที่แค่ 2 คน ต้องทำทั้งแจ้งประเมิน รับชำระ และตรวจพื้นที่ พอใกล้กำหนดก็ทำไม่ทันจริง ๆ” เป็นคำกล่าวของหัวหน้าฝ่ายพัฒนารายได้ของเทศบาลแห่งหนึ่ง

ในขณะที่ กลุ่มประชาชน กลับสะท้อนปัญหาว่า ตนเองยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับระบบภาษีใหม่ หลายคนไม่รู้ว่าต้องเสียภาษีหรือเสียในอัตราเท่าใด “พอเห็นหนังสือแจ้งมาก็ไม่รู้ต้องทำอะไร กลัวว่าจะโดนปรับ” หนึ่งในประชาชนผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวไว้

เมื่อพิจารณาถึง ช่องทางการประชาสัมพันธ์ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานหลายรายยอมรับว่ายังไม่มีรูปแบบการสื่อสารที่เข้าถึงประชาชนได้อย่างครอบคลุม “เราทำได้แค่ติดประกาศหน้า อบต. บางที่ชาวบ้านไม่เห็น ไม่รู้เรื่อง เราไม่มีเวลาไปเดินแจกเอกสารหรือทำคลิปอธิบาย” นักวิชาการท่านหนึ่งให้ข้อมูล

นอกจากนี้ยังพบ การหลีกเลี่ยงภาษีโดยใช้พื้นที่ว่างปลูกพืช โดยเฉพาะในเขตเมืองที่ดินมีมูลค่าสูง “บางแปลงปลูกกล้วย 3 ต้นเพื่อให้อยู่ในเกณฑ์เกษตรกรรม ทั้งที่เป็นที่เปล่าใจกลางเมือง” ข้าราชการท้องถิ่นคนหนึ่งกล่าวอย่างกังวล

อีกปัจจัยสำคัญคือ นโยบายของรัฐบาลที่ไม่แน่นอน การประกาศเลื่อนหรือยกเว้นภาษีในบางปีทำให้เจ้าหน้าที่รู้สึกว่ามีแรงจูงใจในการทำงานอย่างจริงจัง และประชาชนก็ไม่เห็นความสำคัญในการเสียภาษีทันเวลา

ประเด็นที่ซับซ้อนคือ การประเมินมูลค่าสิ่งปลูกสร้างที่มีลักษณะพิเศษ เช่น อาคารคลังสินค้า อาคารเฉพาะกิจ หรือสิ่งปลูกสร้างที่ไม่มีแบบมาตรฐาน “เราประเมินไม่ถูก เพราะไม่มีราคากลาง ต้องใช้ดุลพินิจล้วน ๆ ซึ่งเสี่ยงต่อการถูกร้องเรียน” เจ้าหน้าที่ฝ่ายแผนที่ภาษีรายหนึ่งกล่าว

ขณะที่ รายได้จากภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างกลับลดลง เมื่อเทียบกับระบบภาษีโรงเรือนเดิม โดยเฉพาะในกรณีโรงงานหรือห้องเช่าขนาดใหญ่ที่เคยเสียในอัตราที่สูง “รายได้ลดลงเกือบครึ่ง เพราะฐานคำนวณเปลี่ยน แต่ภารกิจของ อบต. ยิ่งเท่าเดิม”

นอกจากนี้ยังพบว่า เจ้าหน้าที่บางส่วนขาดความเข้าใจในเนื้อหาของกฎหมาย โดยเฉพาะมาตราที่เกี่ยวข้องกับการแยกประเภททรัพย์สินในแปลงเดียวกัน ส่งผลให้เกิดความสับสนและการตีความที่ไม่สอดคล้องกันระหว่างเจ้าหน้าที่แต่ละแห่ง

ท้ายที่สุดคือ การใช้ดุลพินิจมากเกินไป ซึ่งอาจนำไปสู่ความไม่เป็นธรรม ตัวอย่างเช่น ประชาชนรายหนึ่งกล่าวว่า “บ้านเรากับข้างบ้านเหมือนกันทุกอย่าง แต่ทำไมเสียภาษีไม่เท่ากัน ไม่มีใครอธิบายได้ว่าต่างกันตรงไหน”

กล่าวโดยสรุป ผลการวิจัยสะท้อนถึงความท้าทายทั้งในด้านโครงสร้างกฎหมาย การบริหารภายในองค์กรท้องถิ่น ทักษะคติของประชาชน และนโยบายภาครัฐ การนำเสนอปัญหาผ่านคำพูดโดยตรงของผู้ให้ข้อมูลทำให้เห็นภาพจริงของภาคสนามอย่างชัดเจน และเน้นย้ำถึงความจำเป็นในการปรับปรุงระบบการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างให้มีความเป็นธรรม โปร่งใส และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น.

2. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดปริมณฑล

2.1 ความพร้อมของหน่วยงานในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 มีผลกระทบต่อประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดปริมณฑล ทุกหน่วยงานมีความพร้อมด้านงบประมาณ ความรู้ในการบริหารจัดการอุปกรณ์ แต่ขาดแคลนเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ที่มีไม่เพียงพอ อาจทำให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงานโดยเฉพาะในตำแหน่ง นักวิชาการ

จัดเก็บรายได้ เจ้าพนักงานจัดเก็บรายได้ นายช่างโยธา นายช่างสำรวจ ฯลฯ ความพร้อมด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ต้องศึกษากฎหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายให้กับตามระยะเวลาที่กำหนด

2.2 ความสามารถในการให้ ความรู้ ทักษะ เกี่ยวกับเรื่องภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานและประชาชนผู้รับบริการติดต่อ มีผลกระทบต่อประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดปริมณฑล ส่วนใหญ่ เจ้าหน้าที่ต้องมีความสามารถในการให้ ข้อมูลแก่ประชาชนผู้เสียภาษี ดังนี้ 1. อธิบายวิธีการคำนวณภาษีและขั้นตอนการชำระภาษี 2. ให้ความรู้เกี่ยวกับ ข้อยกเว้นของภาษี 3. ให้ข้อมูลผลกระทบการไม่ชำระภาษีอาจมีค่าปรับและดอกเบี้ยฯ

2.3 หน่วยงานขาดการประชาสัมพันธ์ การชำระภาษี ที่ ดิน และ สิ่ง ปลูก สร้ าง พ.ศ. 2562 ที่เพียงพอ

มีผลกระทบต่อประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ในเขตจังหวัดปริมณฑล การประชาสัมพันธ์ ข้อมูลการประชาสัมพันธ์มีเนื้อหารายละเอียด อัตราภาษี มี รายละเอียดมาก ประชาชนอ่านแล้วเกิดความสับสน และการประชาสัมพันธ์ขาดการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง ข้อมูลการประชาสัมพันธ์ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมีเนื้อหาละเอียดมาก ประชาชนส่วนใหญ่ อ่านแล้วเกิด ความสับสน เนื่องจาก เนื้อหาละเอียด อัตราการเสียภาษีที่แตกต่างกัน ทำให้ประชาชนเกิดความสับสน การ จัดทำการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบและเข้าใจได้อย่างทั่วถึง ไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ประชาชนขาดความ สนใจ ขาดความรู้ ความเข้าใจ เนื่องจากเป็นภาษีใหม่ การประกาศใช้ภาษีสรวดเร็วกเกินไป การประชาสัมพันธ์ทำได้ ยาก เนื่องจากเนื้อหาค่อนข้างเยอะ ประชาชนอ่านแล้วยังเกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อน ประกอบกับกฎหมายยังมี ช่องโหว่มาก การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง เนื่องจากเจ้าของที่ดินบางแปลงไม่ได้อยู่ในพื้นที่

2.4 หน่วยงานนำเข้าข้อมูลในระบบสารสนเทศ ฐานข้อมูลภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ที่ ครบถ้วน มีผลกระทบต่อประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ในเขตจังหวัดปริมณฑล การได้รับฐานข้อมูลที่ดินของประชาชนไม่เป็นปัจจุบันข้อมูลแปลงที่ดินกับเจ้าของ กรรมสิทธิ์ไม่ตรงกัน การประเมินภาษีจึงผิดพลาด การเสียภาษีของประชาชนจึงผิดพลาดตามไปด้วย กฎหมาย กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำรวจข้อมูลรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้างให้ครบถ้วนถูกต้อง เป็นปัจจุบัน ซึ่งต้องอาศัยข้อมูลหลายด้าน การเปลี่ยนแปลงราคาประเมินที่ดิน มีการปรับเปลี่ยน การแบ่งแยกโฉนดใหม่ ซึ่งยัง ไม่มีราคาประเมิน การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินมีการเปลี่ยนแปลงซึ่งข้อมูลดังกล่าว ต้องนำมาเป็นข้อมูลในระบบ ฐานผู้ชำระภาษี ทำให้ข้อมูลผู้เสียภาษีบางราย ไม่เป็นปัจจุบันอาจส่งผลกระทบให้เกิดข้อผิดพลาดในการแจ้ง ประเมินภาษีได้ ระบบต้องใช้ข้อมูลหลายด้านมาประกอบกัน บางรายมีการเปลี่ยนแปลงเจ้าของ เปลี่ยนแปลงการ ใช้ประโยชน์ของทรัพย์สินและราคาประเมินที่ดินก็มีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ อาจทำให้การนำข้อมูลใน ระบบสารสนเทศคลาดเคลื่อนได้ง่าย

ปัจจัยอื่นที่มีผลกระทบต่อประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดปริมณฑล

1) ด้านกฎหมาย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดเก็บภาษีที่ดินและ สิ่งปลูกสร้างตามกฎหมาย ต้องมีความละเอียดรอบคอบและทำความเข้าใจกับกฎหมาย การหารือข้อกฎหมายกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนั้นมีความล่าช้ามาก

2) ด้านบุคลากร อัตรากำลังของเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างไม่เพียงพอกับภาระหน้าที่ไม่สมดุลกับปริมาณในหน้าที่เช่นงานประจำในหน่วยงาน การคำนวณภาษี ซึ่งต้องใช้เวลาในการดำเนินงานแต่ละประเภท

3) ด้านผู้เสียภาษี ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจกฎหมายไม่เข้าใจขั้นตอนไม่ให้ความร่วมมือในการเสียภาษีไม่เห็นถึงประโยชน์ในการนำเงินภาษีไปพัฒนาท้องถิ่น

4) ด้านการประชาสัมพันธ์ ช่องทางการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้าง ความรู้เพื่อสร้างความเข้าใจกับประชาชนในเรื่องการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างยังมีไม่มาก

3. แนวทางการทำงานให้มีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดปริมณฑล

3.1) ต้องมีการฝึกอบรมและพัฒนาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 เพื่อให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ มีความรู้ในการปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพยิ่งขึ้น

3.2) สร้างทัศนคติที่ดีและเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการให้บริการ แก่ผู้รับบริการปฏิบัติเพื่อให้เกิดการยอมรับและความร่วมมือกับการชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

3.3) เสริมสร้างจริยธรรม คุณธรรม และจรรยาบรรณในปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้องเหมาะสม

3.4) ผู้ปฏิบัติงานด้านจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ต้องได้รับการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อประเมิน ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงาน เพื่อให้ผลจากการปฏิบัติงานเป็นที่น่าเชื่อถือและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ

3.5) การเสริมสร้างให้ประชาชนได้มีส่วนร่วม ควรมีการจัดทำโครงการภาษีนำรัฐสู่ประชาชน เพื่อให้ผู้ประกอบการและประชาชนในพื้นที่มีความรู้เกี่ยวกับภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมากขึ้น

3.6) การบังคับใช้กฎหมายให้ทั่วถึง และเป็นธรรม

3.7) การใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัญหาและอุปสรรคของประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดปริมณฑล

จากผลการศึกษาพบว่า การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดปริมณฑลเผชิญกับอุปสรรคหลายด้าน ได้แก่ ปัญหาทางกฎหมายที่ซับซ้อนและล่าช้าในการขอคำวินิจฉัย ปัญหาด้านบุคลากรที่ขาดแคลนและขาดความเข้าใจในกฎหมาย ขณะที่ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนและสิทธิในการเสียภาษี และไม่เห็นความเชื่อมโยงระหว่างภาษีกับการพัฒนาท้องถิ่น นอกจากนี้ยังพบปัญหาการประชาสัมพันธ์ที่ไม่ครอบคลุม การหลีกเลี่ยงภาษีโดยการปลูกพืชในที่ดินว่าง และ

นโยบายภาครัฐที่เปลี่ยนแปลงบ่อย ซึ่งส่งผลต่อความชัดเจนในการดำเนินงาน รวมถึงความล่าช้าในการประเมินสิ่งปลูกสร้างพิเศษ รายได้จากภาษีลดลง และเจ้าหน้าที่ต้องใช้ดุลพินิจสูง ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานของอรรถวิรัช สุวรรณภักดี (2565) ที่ระบุว่ากฎหมายยังไม่ชัดเจน ต้องอาศัยกฎหมายลำดับรองและกระทบต่อความเป็นธรรมในกระบวนการประเมินภาษี

2. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดปริมณฑล ผลการวิจัยสรุปเป็นรายชื่อได้ดังนี้

2.1 ความพร้อมของหน่วยงานในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562 มีผลกระทบต่อประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดปริมณฑล ทุกหน่วยงานมีความพร้อมด้านงบประมาณ ความรู้ในการบริหารจัดการอุปกรณ์ แต่ขาดแคลนเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ที่มีไม่เพียงพอ อาจทำให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงานโดยเฉพาะในตำแหน่ง นักวิชาการจัดเก็บรายได้ เจ้าหน้าที่งานจัดเก็บรายได้ นายช่างโยธา นายช่างสำรวจ ฯลฯ ความพร้อมด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต้องศึกษากฎหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายให้กับตามระยะเวลาที่กำหนด อรรถวิรัช สุวรรณภักดี (2565) กระบวนการจัดเก็บภาษีตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 กรณีศึกษา กรุงเทพมหานคร ปัญหาอุปสรรคของภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 แบ่งออกเป็น 4 ปัญหาหลักคือ 1. ตัวกฎหมาย 2. พระราชบัญญัติฉบับนี้ต้องอาศัยกฎหมายลำดับรอง 3. บทบัญญัติของพระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่มีความชัดเจน 4.การคำนวณภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างก่อให้เกิด ความไม่เป็นธรรมมีผลกระทบต่อประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ประกอบการ

2.2 ความสามารถในการให้ ความรู้ ทักษะ เรื่องภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและประชาชนผู้รับการติดต่อ

มีผลกระทบต่อประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดปริมณฑล ส่วนใหญ่ เจ้าหน้าที่ต้องมีความสามารถในการให้ข้อมูลแก่ประชาชนผู้เสียภาษี ดังนี้ 1. อธิบายวิธีการคำนวณภาษีและขั้นตอนการชำระภาษี 2. ให้ความรู้เกี่ยวกับข้อยกเว้นของภาษี 3. ให้ข้อมูลผลกระทบการไม่ชำระภาษีอาจมีค่าปรับและดอกเบี้ยฯ อรรถวิรัช สุวรรณภักดี (2565) กระบวนการจัดเก็บภาษีตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 กรณีศึกษา กรุงเทพมหานคร ปัญหาอุปสรรคของภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 แบ่งออกเป็น 4 ปัญหาหลักคือ 1. ตัวกฎหมาย 2. พระราชบัญญัติฉบับนี้ต้องอาศัยกฎหมายลำดับรอง 3. บทบัญญัติของพระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่มีความชัดเจน 4.การคำนวณภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างก่อให้เกิด ความไม่เป็นธรรมมีผลกระทบต่อประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ประกอบการ

2.3 หน่วยงานขาดการประชาสัมพันธ์การชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ที่เพียงพอ มีผลกระทบต่อ ประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดปริมณฑล การประชาสัมพันธ์ ข้อมูลการประชาสัมพันธ์มีเนื้อหารายละเอียด อัตราภาษี มีรายละเอียดมาก ประชาชนอ่านแล้วเกิดความสับสน และการประชาสัมพันธ์ขาดการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง ข้อมูลการประชาสัมพันธ์ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมีเนื้อหารายละเอียดมาก ประชาชนส่วนใหญ่ อ่านแล้วเกิดความสับสน เนื่องจาก เนื้อหาละเอียด อัตราการเสียภาษีที่แตกต่างกัน ทำให้ประชาชนเกิดความสับสน การจัดทำ

ประชาสัมพันธทำให้ประชาชนทราบและเข้าใจได้อย่างทั่วถึง ไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ประชาชนขาดความสนใจ ขาดความรู้ ความเข้าใจ เนื่องจากเป็นภาษีใหม่ การประกาศใช้ภาษีรวดเร็วเกินไป การประชาสัมพันธ์ทำได้ยาก เนื่องจากเนื้อหาค่อนข้างเยอะ ประชาชนอ่านแล้วยังเกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อน ประกอบกับกฎหมายยังมีช่องโหว่มาก การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง เนื่องจากเจ้าของที่ดินบางแปลงไม่ได้อยู่ในพื้นที่ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อำนวย สังข์ช่วย (2564) ศึกษาปัญหาอุปสรรคและผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษี ตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเจาะลึกประชากรกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ ข้อมูล จำนวน 20 คน พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย พ.ร.บ.ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ใหม่ โดยการจัดประชุม อบรมเจ้าหน้าที่ และผู้นำชุมชน พร้อมด้วยประชาชนผู้ที่เกี่ยวข้อง มีการดำเนินการประชาสัมพันธ์ ทางหอกระจายข่าวชุมชน จัดส่ง หนังสือแจ้งถึงเจ้าของบ้านโดยตรง และมีการจัดเก็บภาษีตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ส่วน ปัญหาอุปสรรคต่อการดำเนินงานจัดเก็บภาษีทรัพย์สินที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พบว่า หน่วยงานส่วนท้องถิ่น ข้าราชการเจ้าหน้าที่และประชาชนผู้ปฏิบัติ ยังไม่พร้อม เนื่องจากรัฐประกาศใช้พ.ร.บ.ภาษี ที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 รวดเร็วเกินไป ประชาชนยังไม่เข้าใจระบบการเสียภาษี

2.4 หน่วยงานนำเข้าข้อมูลในระบบสารสนเทศ ฐานข้อมูลภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ที่ครบถ้วน มีผลกระทบต่อ ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดปริมณฑล การได้รับฐานข้อมูลที่ดินของประชาชนไม่เป็นปัจจุบันข้อมูลแปลงที่ดินกับเจ้าของกรรมสิทธิ์ไม่ตรงกัน การประเมินภาษีจึงผิดพลาด การเสียภาษีของประชาชนจึงผิดพลาดตามไปด้วย กฎหมายกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สืบหาข้อมูลรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้างให้ครบถ้วนถูกต้อง เป็นปัจจุบันซึ่งต้องอาศัยข้อมูลหลายด้าน การเปลี่ยนแปลงราคาประเมินที่ดิน มีการปรับเปลี่ยน การแบ่งแยกโฉนดใหม่ ซึ่งยังไม่มีราคาประเมิน การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินมีการเปลี่ยนแปลงซึ่งข้อมูลดังกล่าว ต้องนำมาเป็นข้อมูลในระบบ ฐานผู้ชำระภาษี ทำให้ข้อมูลผู้เสียภาษีบางราย ไม่เป็นปัจจุบันอาจส่งผลกระทบต่อให้เกิดข้อผิดพลาดในการแจ้งประเมินภาษีได้ ระบบต้องใช้ข้อมูลหลายด้านมาประกอบกัน บางรายมีการเปลี่ยนแปลงเจ้าของ เปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ของทรัพย์สินและราคาประเมินที่ดินก็มีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ อาจทำให้การนำเข้าข้อมูลในระบบสารสนเทศคลาดเคลื่อนได้ง่าย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อำนวย สังข์ช่วย (2564) ศึกษาปัญหาอุปสรรคและผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษี ตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเจาะลึกประชากรกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ ข้อมูล จำนวน 20 คน พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย พ.ร.บ.ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ใหม่ โดยการจัดประชุม อบรมเจ้าหน้าที่ และผู้นำชุมชน พร้อมด้วยประชาชนผู้ที่เกี่ยวข้อง มีการดำเนินการประชาสัมพันธ์ ทางหอกระจายข่าวชุมชน จัดส่ง หนังสือแจ้งถึงเจ้าของบ้านโดยตรง และมีการจัดเก็บภาษีตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ส่วน ปัญหาอุปสรรคต่อการดำเนินงานจัดเก็บภาษีทรัพย์สินที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พบว่า หน่วยงานส่วน ท้องถิ่น ข้าราชการเจ้าหน้าที่และประชาชนผู้ปฏิบัติ ยังไม่พร้อม เนื่องจากรัฐประกาศใช้พ.ร.บ.ภาษี ที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 รวดเร็วเกินไป ประชาชนยังไม่เข้าใจระบบการเสียภาษี

ปัจจัยแทรกซ้อนที่มีผลกระทบต่อประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดปริมณฑล

1. การฝึกอบรมให้ความรู้ มีผลกระทบต่อประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดปริมณฑล ควรจัดให้เจ้าหน้าที่ที่เป็นผู้ปฏิบัติงานในด้านการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเข้ารับการฝึกอบรมกับหน่วยงานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ฯลฯ สอดคล้องกับแนวคิดของ ซาติ งามจันทร์ (2561) แต่ศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่มีความสามารถในการดำเนินการที่แตกต่างกันทั้งในด้านของบุคลากร งบประมาณ เครื่องมือและ อุปกรณ์ ระยะเวลา อาทิ บุคลากรที่ทำหน้าที่จัดเก็บภาษีน้อยและไม่มี ความชำนาญเรื่องกฎหมาย ดังกล่าว รวมถึงงบประมาณในการนำมาใช้สำหรับดำเนินการซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่ง โดยเฉพาะที่มีขนาดเล็กอาจไม่เพียงพอ บางพื้นที่อาจมีเครื่องมือหรืออุปกรณ์ไม่เพียงพอด้วย และ ระยะเวลาในการดำเนินการที่ค่อนข้างจำกัดต่อขนาดพื้นที่ที่รับผิดชอบ ทำให้ต้องเร่งในการดำเนินการ ซึ่งอาจทำให้ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร หรือแม้แต่องค์กรขนาดใหญ่อย่างกรุงเทพมหานครซึ่งปริมาณ ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมีความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา อาจต้องใช้ เวลาในการสำรวจ หลายปี

2. แนวทางการทำงานให้มีประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดปริมณฑล พบว่า (1) ต้องมีการฝึกอบรมและพัฒนาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562 เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีความเข้าใจอย่าง มีอาชีวะยิ่งขึ้น (2) ด้านบุคลากร อัตรากำลังของเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างไม่เพียงพอกับภาระหน้าที่ไม่สมดุลกับปริมาณ ในหน้าที่เช่นงานประจำในหน่วยงาน การคำนวณภาษี ซึ่งต้องใช้เวลาในการดำเนินงานแต่ละประเภท (3) ด้านผู้เสียภาษี ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจกฎหมายไม่เข้าใจขั้นตอนไม่ให้ความร่วมมือในการเสียภาษีไม่เห็นถึงประโยชน์ในการนำเงินภาษีไปพัฒนาท้องถิ่น (4) ด้านการประชาสัมพันธ์ ช่องทางการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้เพื่อสร้างความเข้าใจกับประชาชนในเรื่องการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างยังมีไม่มาก และ (5) การเสริมสร้างให้เจ้าหน้าที่ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การมีส่วนร่วม การซื้อสัตย์สุจริต ยึดมั่นในอุดมการณ์แห่งวิชาชีพ เป็นต้น องค์ประกอบของการเพิ่มประสิทธิผลไว้ ดังนี้ (1) การมีส่วนร่วม (Participatory) หมายถึง ทุกคนที่ได้รับผลกระทบควรมีโอกาสมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจ แสดงความคิดเห็น เสนอข้อแนะนำ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น (2) ความสำนึกรับผิดชอบ (Accountable) หมายถึง หน่วยงานมีหน้าที่ในการรายงานอธิบาย ข้อเท็จจริงให้ประชาชนรับทราบและรับผิดชอบต่อผลที่ตามมาจากการตัดสินใจดำเนินการต่าง ๆ ความรับผิดชอบถือเป็นข้อกำหนดพื้นฐานของพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 (3) ความโปร่งใส (Transparent) หมายถึง ประชาชนทุกคนสามารถติดตามและ สามารถเห็น ขั้นตอนการดำเนินงาน รวมถึงเหตุผลในการตัดสินใจของหน่วยงานหรือสอบถามข้อมูลต่าง ๆ ได้เมื่อได้รับผลกระทบ (4) การตอบสนอง (Responsive) หมายถึง การตอบสนองความต้องการของชุมชนใน ขณะเดียวกันก็ปรับความต้องการให้เสมอภาคกัน (5) ประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Effective and efficient) หมายถึง การดำเนินการ ตัดสินใจและปฏิบัติตามขั้นตอนต่างๆ ควรคำนึงถึงทรัพยากรบุคคล เวลาที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดผลดี ที่สุด

สรุปและข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อไปนี้เป็นแนวทางเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติที่มุ่งเสริมสร้างประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดปริมณฑล โดยอ้างอิงจากผลการศึกษาเชิงคุณภาพที่สะท้อนปัญหาและอุปสรรคในหลายด้าน ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ด้านกฎหมายและระเบียบ ภาครัฐควรจัดให้มีการอบรมต่อเนื่องสำหรับเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องกฎหมาย ระเบียบ และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 รวมถึงกฎหมายลำดับรอง เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีความเข้าใจอย่างถูกต้องและสามารถถ่ายทอดข้อมูลให้แก่ประชาชนได้อย่างชัดเจน ตรงประเด็น และลดความคลาดเคลื่อนในการปฏิบัติงาน ด้านบุคลากร รัฐบาลควรสนับสนุนการเพิ่มอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ฝ่ายรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เพียงพอต่อภาระงาน โดยเฉพาะงานภาษีที่ต้องใช้ทักษะเฉพาะด้าน อาทิ การคำนวณภาษี การประเมินมูลค่าทรัพย์สิน และการสื่อสารกับประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านประชาชนผู้เสียภาษี ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยการจัดกิจกรรมอบรม ให้ความรู้เรื่องภาษีในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ โดยเน้นการอธิบายสิทธิ หน้าที่ และประโยชน์ของการเสียภาษี รวมถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการประชาสัมพันธ์ ควรพัฒนาและขยายช่องทางการประชาสัมพันธ์ให้หลากหลายยิ่งขึ้น เช่น การใช้โซเชียลมีเดีย เว็บไซต์ของหน่วยงาน การจัดกิจกรรมให้ความรู้ตามชุมชนและสถานศึกษา พร้อมทั้งพัฒนาเนื้อหาให้เข้าใจง่าย มีภาพประกอบหรือวิดีโอทัศน์ เพื่อเข้าถึงประชาชนทุกกลุ่มวัย ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

- 1) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้การสนับสนุนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง
- 2) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรให้คำแนะนำในการปฏิบัติตามระเบียบวิธีปฏิบัติที่ถูกต้อง
- 3) ผู้เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม โดยการจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชน ในเรื่องภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เพิ่มให้ประชาชนทราบถึงหน้าที่ของตนในการชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง
- 4) ควรนำระบบสารสนเทศมาช่วยในงานจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ที่เหมาะสมมากยิ่งขึ้น เช่น ช่วยประหยัดเวลา ลดปัญหา ความซ้ำซ้อนของการปฏิบัติงาน เป็นต้น
- 5) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ความสำคัญในการเพิ่มประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

บรรณานุกรม

- กรุงเทพมหานคร. (2563). คู่มือการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง. กรุงเทพมหานคร: สำนักการคลัง.
- ชาติ งามจันทร์. (2561). การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญส่ง ชลธร. (2562). การรับรู้และความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง. วารสารการปกครองท้องถิ่น, 15(2), 22-40.
- ปิยะพงษ์ สารสิน. (2562). การกระจายอำนาจทางการคลังกับความเข้มแข็งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย. วารสารเศรษฐศาสตร์และการจัดการ, 6(2), 101-115.

- พีระพล ทิพย์พยอม. (2564). ผลกระทบของพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ที่มีต่อภาคเอกชน. วารสารรัฐศาสตร์ปริทรรศน์, 12(1), 55–76.
- วรารภรณ์ ธรรมมาภิสมัย และคณะ. (2563). การศึกษาผลกระทบและแนวทางแก้ไขปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
- ศิริพร สีสว่าง และคณะ. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. วารสารรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 23(1), 44–59.
- สมบัติ ฉำรงธัญวงศ์. (2563). การบริหารการเงินการคลังท้องถิ่นในยุคปฏิรูปภาษี. วารสารการปกครองท้องถิ่น, 16(1), 13–27.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (10 เมษายน 2564). รายงานภาวะสังคมไทยไตรมาส 4 และภาพรวมปี 2564. เรียกใช้เมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2568 จาก <https://www.nesdc.go.th>
- อรรถวิชัย สุวรรณภักดี. (2565). กระบวนการจัดเก็บภาษีตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 กรณีศึกษากรุงเทพมหานคร. วารสารบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ ราชชมงคลล้านนา, 10(2), 37–49.
- อำนวยการ สังกษ์ช่วย. (2564). ปัญหาและผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษี ตาม พ.ร.บ.ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น. วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 11(3), 287–300.